



MESERIASUL AZ IPAROS DER GEWERBETREIBENDE

MUNKAADÓK LAPJA

„Tiszteld a tisztos ipart!”

Se discută modificarea legii asigurărilor sociale

De N. N. MATHEESCU

Problema modificării legii asigurărilor sociale a fost pusă în discuție de către însuși adunarea generală a Casei centrale a asigurărilor sociale, în ultima sa sesiune, din Martie, când a votat bugetul.

S'a instituit, cu această ocazie, o numeroasă comisiune — poate prea numeroasă — cu însărcinarea de a studia și a face propuneri în vederea întocmirii unui proiect de lege modificator.

Comisiunea — ni se spune — a venit în patru luni de zile — să țină trei ședințe, cu care ocazie s'au discutat, în general, modificările, fără să se oprească la propuneri concrete.

În schimb, toate aceste pregetări au fost de natură să stârnească vii discuții în toate cercurile profesionale, muncitorești interesate.

Organizațiile au cerut, în repetate rânduri, fie în congrese și adunări, fie prin memorii înaintate organelor în drept, modificarea art. 11 al. 2. din lege, care prevede obligații pentru patroni de a plăti primele 7 zile de boală, ale salariaților lor asigurați.

Acest deziderat a fost adoptat și de Camera de muncă, din București secția meserii, printr'un memoriu înaintat ministerului muncii.

Propuneri detaliate, în vederea modificării, a întocmit „Societatea meseriașilor și micilor industriști din Basarabia”, și le-a înaintat, spre cercetare, ministerului muncii.

Desprindem din acest memoriu documentat următoarele propuneri:

La art. 1 din lege:

Ar trebui ca asigurarea meseriașilor patroni să se facă numai în timpul când lucrează, asigurarea să fie deci în funcție de munca ce prestează.

La art. 5:

Să se legifereze și pensia de bătrânețe, așa cum se prevedea în vechea lege din 1912.

Art. 6 din lege dă dreptul asiguratului la îngrijire medicală, din prima zi de intrare în asigurare. Sunt mulți cari intră în asigurări bolnavi. Memoriul propune să se legifereze examenul medical prealabil la intrarea în asigurări.

„Societatea meseriașilor basarabeni” se pronunță pentru introducerea în lege a principiului liber al alegerii a medicilor și a farmaciilor.

Mai departe, alte propuneri sunt:

Să se legifereze pentru toți asigurații, cari au nevoie de cură de aer și de băi, dreptul de asistență balneară.

Să se suprimă obligativitatea plății de către patroni a primelor 7 zile de boală; această plată să se facă de Casele de Asigurări.

Memoriul propune modificarea art. 41, care prevede că patronii meseriași vor contribui la ultimele trei clase, după cum lucrează singuri, ajutați de ucenici sau lucrători, se cere ca meseriașii să poată plăti chiar dela prima clasă, dacă lucrează singuri și la celelalte clase în funcție de numărul lucrătorilor ce-i posedă și întinderea atelierului.

În fine, memoriul cere schimbarea cotei de 40 la sută pentru gestiunea Caselor de asigurări, în 5 la sută, întrucât cota actuală este insuficientă.

Propunerile „Societății meseriașilor basarabeni” sunt foarte interesante desigur. Ceea ce nu în-

Isten nevében köszöntjük az Olvasót!

Tudomására hozatik az Erdemes Címnek, hogy Arad város minden rendű és rangú kézműves iparosa nevében az iparos közösségért való negyvenhét éves fáradhatatlan és eredményekben gazdag tevékenysége méltó elismeréséül és megtisztelése gyanánt.

az Urnak 1936-dik esztendeje aug. havának 2-dik napján d. u. 6 órakor kezdődő ünnepélyen a Kulturpalota disztermében hetven éves vezérünk és minden iparosmozgalmi tevékenységben minket jó uton vezérlő mesterünk

Reinhart Gyula ur

ősi céhbéli szokások szerint, amint az előírva vagyon, mindennemű kézművesipari iparág diszmesterévé fog avattatni.

Reinhart Gyula urunk sokszoros diszmesterre, avagy más szóval a Mesterek Mesterévé való felavattatása után este kilenc órai kezdettel

az Aradi Iparos Kulturház disztermében diszmesteravató lakomát tartunk,

amelyre Erdemes Címet hasonlóképpen ezennel meghívjuk

Közljük az Erdemes Olvasóval, hogy a mesteravatási ünnepen mint avató atyamesterek és mint funkcionárius mesterek az aradi iparosság színe-java vonul fel;

közljük, hogy ott lesznek a mi ünnepünkön, valamint az ünnepséget követő céhbéli szokások szerint való diszmesteravatási lakomán Arad megye és város magisztrátusának és más hatóságainak vezetői és fejei;

valamint az iparos társadalom más városokból való érdemes vezérei,

miért is ezen mi nagy ünnepünket az Erdemes Cím számunkra megtisztelő megjelenésével kitüntetni méltóztassék.

Az iparos társadalom sok száz éves céhbéli multjához való szoros odatartozandósága mellett és a város iparos mesterei egy táborba sorakozásának demonstrációjául rendeztetik az arad-i iparos ünnep, amikor is nem egyedül a mi vezérünknek, Reinhart Gyula urnak adatik tisztességtétel, hanem bebizonyítottatik, hogy a maga iparos mivoltára joggal lehet büszke mindennemű ezen szép országban becsületes kétkézi munkával dolgozó iparosmester.



Isten Áldja a Tisztos Ipart!

A céhbéli diszmesteravatást, valamint az avató lakomát előkészítő bizottság.

seamnă însă că sunt și juste.

Pensia de bătrânețe este și mai insistent cerută de funcționarii particulari, decât de meseriași și cari, pe drept cuvânt, se plâng că nu folosesc nici pensie de accident, nici pensia de invaliditate.

Trebuie, cel puțin, un fond mutual de 2—3 miliarde, care să asigure un început de funcționare, a pensiei de bătrânețe. Este o imposibilitate ca să realizăm acest lucru cu mijloacele financiare actuale iar o majorare a cotelor este imposibilă, în conjunctura economică de azi.

Și apoi, cum se poate veni cu propunerea de a se majora cota de administrație de 40 la sută a Caselor de asigurări, când astăzi, fondul de rezervă al casei Centrale este atât de anemic, încât îngrijorează pe toți cunoscătorii situației?

Suprimarea obligației de plată a primelor 7 zile de boală, e un deziderat just, din moment ce patronul plătește cota, Casa de asigurare trebuie să ia asupra sa întregul risc. Precum se vede — discuțiile sunt în continuare până să ajungem la proiectul modificator.

Salut in numele Domnului!

la 2 August 1936, orele 6 p. m. in sala festivă al Palatului Cultural

conducătorul nostru septuagenar maestrul nostru care ne conduce spre bine in toate mişcările industriale

Domnul Iuliu Reinhart

va fi promovât după datinele strămoşesti ca Maestru de Onoare a tuturor breslelor industriale

Ca recunoştinţă şi cinstire cuvenită pentru activitatea sa neobosită şi plină de succese, desfăşurată timp de patruzeci şi şapte de ani în interesul colectivităţii industrialelor.

După promovarea Domnului Iuliu Reinhart ca Maestru Maestrilor

cu incepere la orele 9 seara urmează o mare masă comună in sala Casei Culturale a Industrialelor din Arad

la care solemnităţi sunteţi invitat cu tot respectul.

Cu onoare Vă aducem la cunoştinţă că la serbarea promovării de Maestru onorific va lua parte elita industrialelor arădene ca maestri promovatori şi staroşti.

Vă facem cunoscut mai departe că vor fi prezenţi la serbarea noastră, precum la masa comună care urmează serbarea promovării conform cu datinele strămoşesti a breslelor, conducătorii şi capii autorităţilor Judeţului şi Municipiului Arad, precum conducătorii merituosi al industrialelor din alte oraşe.

deaceia Vă rugăm, să ne onoraţi serbarea noastră cu prezenţa Domniei Voastre distinse.

Serbarea industrialelor din Arad se aranjează pentru demonstrarea păstrării datinelor străvechi ale breslelor industriale şi a unităţii industrialelor patroni din Arad, când nu numai conducătorul nostru D-nul IULIU REINHART va fi cinstit, ci se va dovedi, că fiecare meseriaş care muncea în cinste în această frumoasă Tară poate fi mândru de profesiunea sa.

Doamne Bindecuvântează Industria Cinstită!

Comitetul aranjator al promovării de maestru onorific.

GESTORTER SCHLAF.

Frau N. bereitet ihrem Gatten nach dem Essen schwarzen Kaffee.

„Mache ihn nicht wieder so stark“, sagt der Gemahl, „gestern im Bureau konnte ich kein Auge zutun.“



Ötven százalékos vasuti kedvezmény
Sibiu-ba és Satu-mare-ra.

A sibiu-i mintavásárra utazók részére a CFR július 12 és augusztus 12 között a személyvonatokra ötven százalékos vasuti kedvezményt engedélyezett. Az odautazás egész jegy alapján történik. Vissza-utazásnál ez a sibiu-i állomásnál lebélyegzendő s ezzel, valamint a vásárra szóló belépőjeggyel díjmentesen lehet visszautazni. — Ugyancsak ötven százalékos kedvezményt adott a CFR a satu-mare-i hónap látogatóinak is augusztus 15 és szeptember 17 között. A kedvezmény igénybe vétele az előbbihez hasonló módon történik.



MEGATALKODOTT.

Az öreg Grün kétségbeesetten állt be a rabbihoz és elpanaszolja neki, hogy a fia egy gonosz ember, istentagadó, semmiben sem hisz.

— Mondd meg neki, — mondja a rabi — hogy ha sem Istenben nem hisz, sem jóban, erkölcsben, tisztességben nem hisz, a pokolba jut és forró tűzön fogják égetni.

— Már mondtam neki ezt is, — legyintett lemondóan Grün.

— Na és?

— Abban sem hisz.

Hatalmas beruházásokat és üzembővítéseket eszközöl a belföldi gyáripár

Az az autarchikus, önállós gazdasági rendszer, amelyben élünk, természetesen arra vezet, hogy a belföldi piac szükségleteit a belföldi ipar igyekszik ellátni. Ennek a törekvésnek a tanujele, hogy a hazai iparvállalatok a nehéz gazdasági viszonyok ellenére is fokozott erőfeszítéseket tesznek, hogy a belföldi termelést a szükségletek színvonalára emeljék.

Az ipari beruházások engedélyezésére külön szakbizottság működik, amely az utóbbi időkben a következő gépi behozatalokat engedélyezte:

Az Astra vasgyár Brassó üzembővítésére kerekén 34 ezer kgr. súlyu új gépeket importál Németországból 1 millió 880 ezer lei értékben.

Bumbacul Tărănescu Satumare pamutfonó és fésülő gépeket importál. 25.500. kgr. súlyban egymillió lei értékben szintén Németországból.

Aporetul Soc. Bucureşti egymillió lei értékben fonógépeket importál. Svájcól és ugyancsak egymillió lei értékben műselyemfeldolgozáshoz szükséges gépeket Németországból.

Sighişoara-i selyemgyár három új műselyemfonó gépet importál félmillió lei értékben Németországból.

Metabuff, Cernăuţi-i fésű és gombgyártó gépeket hoz be Csehszlovákiából 800 ezer lei értékben s egyben ugyanezen célra szolgáló gépeket további 880 ezer lei értékben Németországból.

Reşiţa-Művek kerekén hatmillió lei értékű új gépekkel bővít, illetve modernizálja üzemeit. A behozatalt Németországból eszközözi.

Filatura Atlantic, Galaţi 11.5 millió lei értékű gépeket importál Németországból pamutfonódája részére 212 ezer kgr. összcsúlyban. Ugyanez a vállalat ezenkívül további egymillió lei értékű kiegészítő gépek

behozatalára is engedélyt kapott Németországból.

Lomas Erdőipar új furnírgyártást állít fel és célra 9 millió lei értékű gépi berendezés Németországból való behozatalát kérte 307.000 kgr. súlyban, amit a bizottság engedélyezett is.

Dura gyár Timişoara cinkosóvek gyártására 7 ezer kgr. súlyu gépek behozatalára kapott engedélyt 880 ezer lei értékben. A gépeket Németországból importálják.

Titan cementgyár 11.600.000 lei és a Portland cementgyár Braşov 17 millió lei értékű gépek Németországból való behozatalára kaptak engedélyt.

Romanofir cérnagyár üzemberendezésének komplettálására Angliából importál gépeket 2.286.000 lei értékben.

Sarogaz, amely gázalarcok gyártására rendezkedett be, Németországból szerzi be gépeit 2.514.000 lei értékben.

Carl Sole gyár Cismadie, engedélyt nyert gyapjufonógépek behozatalára Németországból 73 ezer kgr. összcsúlyban 4.929.000 lei értékben.

E. Taute gyár Cismadie könnyű gyapjuszövetek előállítására szintén Németországból importálja gépeit 60.000 kgr. súlyban 3.291.000 lei értékben.

Eterna izzólámpagyár Cluj üvegcsövek gyártásához importál Németországból gépeket.

A craiova-i Industria de Produse Textile gyapjufonóda céljaira hoz be gépeket. Németországból 3.337.000 lei értékben.

Szintén gyapjufonógépek behozatalára kapott engedélyt a Filcom gyár is 5 millió 921 ezer lei értékben.

Ardealul gyár Carei szines és szintelen lakkok, expresfirnis előállításához importál gépeket.

A fizetések utáni adó kiegyenlítésének elmulasztása nem von maga után szankciót

A bukaresti tábla II. tanácsa az elmúlt héten általános érdekű és elvi jelentőségű ügyben hozott döntéseket. Az a probléma merült fel ugyanis egy adófelelősséggel kapcsolatban, hogy valamely vállalat által gyártási prémium címen fizetett összegeket az adóköteles jövedelem megállapítása céljából le kell-e vonni a bruttó jövedelemből.

Az adott esetben ugyanis az történt, hogy a vállalat a gyártási prémiumok összegét levonta ugyan a bruttó jövedelemből, azonban nem csatolta a bizonyítékot arra vonatkozóan, hogy a prémiumok, mint fizetések után, lerótták az előírt javadalmazási adót. Az elsőfokú adókérvető bizottság ebből az indokból úgy határozott, hogy a gyártási prémium nem tekint-

hető javadalmazásnak és nem engedte meg, hogy azt levonják a bruttó jövedelemből.

A felelősségi hatóság, a bukaresti tábla azonban más véleményen volt. Kimondotta, hogy a fizetések utáni adó kiegyenlítésének elmulasztása nem von maga után szankciót, amely kihatással volna a vállalati adó alapjának törvény szerinti megállapítására. Vagyis, ha a fizetések utáni adót ki nem egyenlítik, akkor nem szabad megtagadni ugyan a fizetéseknek levonását a bruttó jövedelemből, hanem a vállalkozóval szemben az egyenes adótörvény 106-ik szakaszában előírt büntetést kell alkalmazni, tehát a kihágást külön megállapítani.

Oradea iparossága az Uralkodóhoz fordul az ipartestületi vagyon érdekében

Az oradea-i munkakamara iparos-szakszervezője Moga Matei elnöklése alatt közgyűlést tartott, amelyen az újonnan alakult munkakamara által átvett volt-ipartestületi vagyon helyzetével foglalkoztak. A munkakamaránál visszaszállított helyzet van, mert a volt ipartestülettől átvett vagyon az átvételi értékelés szerint is legalább háromszorosan meghaladja a milliós passzívát, a kamarának azonban nincs pénze, nem tudja esedékes fizetéseit teljesíteni, sőt az a veszély fenyegeti, hogy nyolc napon belül adósságban elárverezik sok milliót érő székházát. A munkakamara jelenlegi vezetősége a sürgősen fizetendő kiadások teljesítését abban látja kivihetőnek, ha a régi ipartestülettől fennmaradt körülbé-
lül 1 millió 200 ezer lei tagdíjhátralékokat pénzügyi végrehajtókkal hajtatja be, amely célból az oradea-i pénzügyigazgatóságnak már napokkal ezelőtt átadta a tagdíjhátralékosok listáját.

A közgyűlés ebben a kérdésben foglalt állást. Moga elnök ismertette a volt ipartestület mérlegét, amely szerint négy és félmillió vagyonnal szemben nem egészen kétmillió lei teher áll fenn és beszé-

dében rámutat azokra a módosításokra, amelyekkel a kamara pénzügyeit kedvezően lehetne elintézni.

Számos hozzászólás történt, amelyekben egyöntetűen azt hangsúlyozták, hogy nem lehet a hátralékos tagdíjakat végrehajtókkal behajtani, nagyrészt le is kell írni különböző okok miatt, ellenben ki kell jelölni a bizottságot, amely állapítja meg, kikről hajtható be a hátralék. A székházra fennálló tartozás ügyében pedig szintén egy bizottság tárgyaljon a hitelező bankokkal és igyekezzék meg-egyeztésre jutni.

Különösen érdekes volt Darabonh Gyula régi ipartestületi vezető tag, tekintélyes iparos felszólalása, aki azt hangsúlyozta, hogy a munkakamara törvény megválasztása céljából forduljanak az Uralkodóhoz.

A közgyűlés határozata értelmében a pénzügyigazgatóságnak behajtás végett már átadott hátraléklistát visszaveszik. Ebből a kiküldött bizottság fogja megállapítani, mely tételek behajthatók és a székházra kitűzött árverés elhalasztása ügyében is társulást kezdenek a két hitelező pénzügyi

A tartalékalap nem adóköteles

A bucureşti tábla második tanácsa abban az elvi jelentőségű kérdésben is elvi döntést hozott, hogy a tartalékalap adóköteles-e vagy sem? Kimondotta, hogy miután a tartalékalap az esetleges veszteségek fedezésére szolgál, ennél fogva nem adóköteles. Sőt, ellenkezőleg, amennyiben a veszteségek fedezésére felhasználják a tartalékalapot, azt olyan mértékben, mint amennyiben igénybe vették, le kell vonni a bruttó jövedelemből.

Házi kezelésbe veszi Cluj városa

a kéményseprést és a temetkezési intézeteket.

Cluj város tevételei minden új illetékkivétel ellenére is évről-évre csökkennek, a kiadások viszont emelkednek. Ilyen körülmények között a város vezetősége kénytelen új jövedelmi forrásokról gondoskodni, hogy a kiadásokat fedezni tudja. A közgazgatási törvény felhatalmazza a városokat, hogy községi kezelésbe vegyék a temetkezési intézeteket és a kéményseprést is. A kéményseprés házi kezelésbe való vételére vonatkozó szabályrendelet már elkészült és azt a nyári szünet után jóváhagyás végett be fogják mutatni a kormányának, a jövő év első hetében pedig életbe is léptetik a szabályrendeletet.

Most készül a temetkezési intézetek házi kezelésbe való vételére vonatkozó szabályrendelet tervezete. Az ország több városában már házi kezelésbe vették a temetkezést, így történt Oradea-n is. Az időközi bizottság bekérte ezektől a városoktól a vonatkozó szabályrendeleteket s ezek alapján készíti el tervezetét.

Kétségtelen, hogy úgy a kéményseprés, mint a temetkezési intézetek közbeszolgáltatása új jövedelmeket fog biztosítani a városnak, de mielőtt ezekhez a jövedelmekhez hozzájárna, tekintélyes összegeket kell fizetnie megváltási díj címen úgy a kéményseprőmestereknek, mint a temetkezési intézetek tulajdonosainak. Ez az összeg néhány millió; tessék ki-e kérdés, hogy a költségvetésben lesz-e erre majd fedezet.

BEWEIS.

„Eine englische Firma schreibt: „Wir haben aus allen Ländern der Welt lange Anerkennungs-schreiben erhalten und sogar eine Postkarte aus Schottland!“

Lesz borunk, buzánk, tehát lenni kell békességnek is.

A „Brassói Lapok” írja:

Jonescu Sisesti, a Jorga-kormány volt földművelésügyi minisztere, tehát komoly és megbízható hely, állapítja meg, hogy az országnak ilyen termése, mint amilyen most van, a háború óta nem volt.

Végre egy jó hír, amely bizonyára mindenkit megörvendeztet. Lesz borunk, buzánk és mert borunk és buzánk lesz, lenni kell békességnek is. A békesség valóban és javarészt attól függ, hogy az egyes osztályok és nemzetiségek milyen anyagi körülmények között vannak. Talán sohasem robbant volna ennyire pártokra és ellenérzésekre a világ, ha az utolsó évek gazdasági nyomorgása nem mélyül el. Jómódban, megélhetési lehetőségek között nem veszekszik férj és feleség, város és falu, osztály és rend, fajta és feleség.

De most vajjon megtörténik-e minden, hogy ebből a buza- és kukorica-, repce- és napraforgómennyi ségből, amely bő és dus, jó, sok és nagy pénzek legyenek? Vajjon érzi-e a kormány is, hogy a termés értékesítésétől nemcsak a gazdasági, hanem a politikai békénk is függ?

Eladó házak Bujac-on

a 489. számú ház

(volt tulajdonosa Ghura Anton Gheorghe.)

a Str. Surorilor 3. sz. ház,

(volt Costin vendéglő épülete.)

Ajánlatok az Aradi Iparosok Hitelszövetkezte Strada I. Brătianu 18 alatt nyújtandók be.

Egymilliárd leies bevételből évi kilencmillió leit fordít a betegsegélyző gyógyszerekre

Az egyik bucureşti-i lap érdekes és sok tekintetben tanulságos cikket ír a munkásbiztosító pénztár évi költségvetéséről. A cikk számszerű adataiból kiderült az is, hogy a pénztár körülbelül egy milliárdos bevétel mellett nem tud elegendő mennyiségű gyógyszert beszerezni és nem tudja tagjainak a kellő kórházi kezelést biztosítani, mert a bevétel ötven százaléka — adminisztrációs kiadásokra megy el. Ezt az állítást számokkal is igazolja a lap, a mennyiben megállapítja, hogy a pénztár 1936—37 évi költségvetése 925 millió 317 ezer lei.

Ebből a majdnem egymilliárdot kitevő összegből gyógyszerek beszerzésére kilencmillió leit vet-

tek fel, dacára annak, hogy maguk a költségvetést összeállító vezetők beismerik, hogy erre a célra legalább 15 millió leit kellett beállítani. A kórházakba és szanatóriumokba való beutalások költségeire szintén kilencmillió leit irányoztak elő és ugyan-csak a költségvetést összeállító urak ismerték be, hogy minimálisan tizenhatmillió leire volna szükség az igények ellátására.

Ugyarakkor az adminisztrációs kiadások egyre növekednek és a bevételeknek körülbelül felét nyelik el. A lap erősen követeli az adminisztrációs kiadások leszállítását és a pénzeknek eredeti céljukra való fordítását. Amivel mindenesetre üdvösebb eredményeket lehetne felmutatni.

Mintegy félmillió lei értékű vagyon került Diciosanmartin-ban a munkakamara birtokába

A zászlót meghagyták a helybeli iparosoknak.

A diciosanmartini ipartestület sem kerülhette el sorsát és az itteni iparosságnak ezt a végvárát is átvette a munkakamara.

A hivatalos átadás az elmúlt napokban történt meg, amikor is a kormány részéről megjelentek dr. Virgil Buzea miniszteri kiküldött Sibiuból és Străngar Demian Sava arad-i munkakamarai alelnök. A helybeli iparosság részéről jelen voltak: Szabó András, az ipartestület utolsó elnöke, Vítális Ferenc ellenőr, Dolff János pénztárnok, Durugy József titkár és Olcsivári Sámuel.

A miniszteri kiküldött hivatkozva a törvény 181. pontjára, követelte az ipartestület átadását. Szabó András elnök ennek eleget is tett, azonban az ipartestület vagyonát csak fentartással adta át, melyet jegyzőkönyvbe is foglaltatott, mert ezt a

vagyont a helybeli iparosság gyűjtötte össze, a saját erejéből.

Az átadás lektár szerint történt, melyből kitűnik, hogy az iparosságtól mintegy félmillió lei értékű vagyon került a munkakamarához.

Igy többek között az iparosság székháza, az egész vendéglői berendezés, biliárd, a pincében levő 226 liter bor, 30 liter pálinka stb. és 1.061 lei készpénz.

Az iparosság vagyonából egyedül a zászlót sikerült megmenteni, melyet az átvéző bizottság nagy kegyeser, Szabó elnök kérésére, a helybeli iparosságnak hagyott ajándékba.

A diciosanmartin-i iparosság hosszú éveken át gyűjtött kis vagyonkaja így a munkakamara tulajdonába ment át.

Szindikátusba tömörült a sighet-i iparosság

Mintán az új ipartörvény rendelkezése értelmében a sighet-i ipartestület is megszűnt s hatáskörét a munkakamara vette át, az itteni kisiparosoknak is szükségük volt egy olyan csoportosulásra, amely adott esetben elég erős lehessen arra, hogy az iparosság érdekeit megvéddje.

Igy alakult meg vasárnap délelőtt a Sighet-i Kisiparosok Szindikátusa. Az alakuló gyűlés előadója

dr. Rozsi Béla ügyvéd volt, elnöke pedig, mint korábban, Valeán Sándor.

A szindikátus vezetősége a következőképpen alakult meg: Elnök: Valeán Sándor, alelnökök: Berniczky Gábor és Stöckel Márton, pénztárnok: Ferenczy Gyula, titkár: ifj. Stark Sándor, ellenőrök: Chira György és Sarkady Sándor, ügyész: dr. Rozsi Béla.

Október 4-ére tüzték ki a munkakamarai választásokat

Bucureşti-i jelentés szerint a napokban népes küldöttség Ionescu Teodor elnökkel az élén felkereste Nistor munkaügyi minisztert, hogy felvilágosításokat kérjenek úgy a szakkamara, valamint az ipartörvényre vonatkozó végrehajtási utasítás ügyében.

Nistor munkaügyi miniszter azt válaszolta, hogy megjelent a munkakamarák választásait szabályozó rendelet, amelynek értelmében a választások idejét október 4-re tüzték ki az egész ország területén. Az ipartörvény végrehajtási utasítása is készül és a miniszter megígérte, hogy ki fogják

kérni az iparosok véleményét is.

A hivatalos lap a napokban közölte azt a minisztertanácsi határozatot, amely megállapította az országban működő kerületi munkakamarák tagnácstagjainak számát. A határozat szerint az oradeai munkakamarának, melynek körzetéhez három vármegye tartozik, 40 tagja lesz és pedig: 20 munkás, 10 hivatalnok és 10 kisiparos. Ez a negyven tagu tanács fogja irányítani az oradeai munkakamara ügyeit. Hozzávetőleges számítás szerint az oradeai munkakamarának mintegy 70—80 ezer kötelező tagja lesz.

Az elbocsátott városi bognármesterek kártérítés jár.

Timişara-ról jelentik: Tizenöt éven át állott a város szolgálatában Ékes Gyula bognármester, aki azonban nem volt véglegesen alkalmazzott, hanem évente kötött szerződést a várossal. Az elmúlt évben őt is nyelvvizgára kötelezték és ennek eredménye alapján elbocsátották a szolgálatból, pedig a szerződés még egy félévig érvényes volt. Ékes a hátralévő félévre végkielégítést követelt és amikor kérelmét elutasították, a helybeli járásbíróhoz fordult. Bucşeu járásbíró helyt adott a keresetnek és kötelezte a várost 22.000 lei végkielégítés megfizetésére.

Kavarodás a jelszó körül.

A „Tara Noastra” írja:

A liberális párt kongresszusán hangoztatott „Romania a románoké!” jelszót először Cuza professzor használta s ez a nemzeti keresztény párt programjának alapja a valóságban. Dinu Brătianu tehát tévedett, mikor „örült programokról” beszélt s ugyanekkor kikölcsönözte alapvető célunkat. Dinu Brătianu szerint azért hangoztatja a jelszót, mert minden nyeresémmel rendelkezünk. Végeredményben tehát a „mi, a magunk erejéből” régi liberális célkitűzésről van szó. „Romania a románoké!” nem gazdasági, hanem etnikai, erkölcsi és szociális jelmondat.



Jogesetek a kisipar köréből

A hatvanötödik életévét betöltött biztosított mentesül a betegsegélyző-pénztári illeték fizetésének kötelezettsége alól.

Azt az összeget, amit hatvanötödik életéve után illeték címén a betegsegélyző a biztosítottól inkasszált, a félnek tartozik visszafizetni.

A chisineu-i társadalombiztosító pénztár mellett működő elsőfoku ítélkező bizottság 310/1935. számú elvi döntvénye

F. A. biztosítottól a betegsegélyző pénztár annak ellenére is rendesen inkasszáltatta az illetékeket, hogy hatvanötödik életévét már betöltötte. A biztosított megfelelő formában a jogtalanul beszedett illetékek visszatérítését kérte, de a kérelmet az illetékes pénztár elutasította.

Az elutasítás ellen beadott felszólamlásában, amelyet az illetékes ítélkező bizottsághoz nyújtott be, előadta a biztosított, hogy 1932-ben lépett a pénztár biztosítottjai közé, holott már 1930-ban betöltötte hatvanötödik életévét. Csak most jutott tudomására, hogy egyáltalában nem volt kötelezhető tulkorossága miatt a pénztárba való beiratkozásra és így jogosan kéri vissza a már befizetett illetékeket.

Az ítélkező bizottság megállapította, hogy a biztosított állítása megfelel a valóságnak, mert tulkoros volt már, amikor tagja lett a pénztárnak. Mivel ebben a korban még az a biztosított sem köteles illetéket fizetni, aki már előbb tagja volt a pénztárnak természetes, hogy a hatvanötödik életévét már meghaladott egyén nem tartozik beiratkozni, sőt fel sem vehető a pénztárba. Mivel felvétele ennek ellenére megtörtént, ezáltal a törvény rendelkezései szenvedtek sérelmet, miért is az intézmény a befizetett összeggel jogtalanul gazdagodott. Ellenértéket ugyan is a törvény rendelkezései szerint nincs módjában a beszedett illetékek fejében a biztosítottnak nyújtani.

A fenti indokolás alapján a felszólamlásnak helyet adott az elsőfoku ítélkező bizottság és a chisineu-i pénztárt a jogtalanul beszedett illetékek visszafizetésére kötelezte.

A társadalombiztosító központi felelősségi bizottsága szerint is évente csak egy ízben kötelezhető a munkaadó beteg alkalmazottjának az első hét napra járó fizetést kiadni.

A központi felelősségi bizottság 1674/1936 szám alatt hozott elvi döntvénye.

A fent jelzett határozatot mint a tárgyuműreg-i elsőfoku ítélkező bizottság határozatát már közölte Az Iparos. Azért ismételtük ezuttal a döntést, mert azt ugyanabban a jogesetben, amelyről első értesítésünk szól, teljes egészében jóváhagyta a központi felelősségi bizottság is, ami által annak jogérvénye országsszerű hatályba lép.

Az elsőfoku ítélkező bizottság ismeretes döntése ellen a tárgyuműreg-i biztosító pénztár adott be felelősségi bizottságának hangulatosítása mellett, hogy az ő álláspontja szerint az alkalmazottnak az év folyamán történt második megbetegedése alkalmával is tartozik a munkaadó az első hét napot fizetni.

A központi felelősségi bizottság teljes egészében elutasította a tárgyuműreg-i pénztár felelősségi bizottságát és az elsőfoku ítélkező bizottság határozatát helybenhagyta, így a jövőben egyetlen munkaadó sem kötelezhető, hogy az év folyamán másodszor megbetegedő alkalmazottjának első hét napra járó fizetését megfizesse.

A cséplőgéptulajdonosok nemcsak a gépézt és a fűtőt, hanem a gépiük kezelésére tartott egész személyzetet tartoznak a társadalombiztosító-nál tagul bejelenteni.

A központi felelősségi bizottság 3922/1935. szám alatt hozott elvi döntvénye.

A satumare-i társadalombiztosító pénztár megfelelt a társadalombiztosító satumare-i elsőfoku ítélkező bizottságának egyik döntését, amely szerint a cséplőgépnél alkalmazott gépszen és fűtőn kívül a gépszemélyzet többi tagja nem kötelezhető arra,

Gyakorlati és elméleti megállapítások a hazai kiviteli rendszer hibáiról és hiányosságairól

A mai élelétés világban minden egyes ország kormányának igyekezete a külkereskedelem körül abban merül ki, hogy a kiviteit még áldozatok árán is fejlessze. Mindenféle kiviteli prémiumok, dömpingalapok szolgálnak arra, hogy az export útja gyorsuljon. A kivitel fejlesztésének első és legfőbb eszköze, hogy az exportőr többet kap a külföldre kivitt árujért, mint amennyit azok a devizák érnek, melyek a kivitel folytán az illető országba befolyanak.

Mi nem álmodozunk arról, hogy nálunk dömpingalapok létesüljenek, nálunk az exportőr a hivatalos kiviteli jutalmak dacára sokkal kevesebbet kap a külföldre kivitt áruért, mint amennyit az exporttevékenység következtében befolyó devizák érnek. Nálunk a kiviteli politika abból áll, hogy a kormányzat különböző rendszerek segítségével kisebb árt ad az exportdevizákért, mint amennyit azok tényleg megérnek, számolva azzal, hogy oly feleslegeink vannak, amelyeket feltétlenül a rentabilitásra való tekintet nélkül ki kell vinni az országból. Ezen rendszer következménye azután, hogy különösen az élelmiszerek terén hihetetlenül olcsó az élet az országban, éppen azért a román munkás, a román földműves nemzetközi valutában kifejezett jövedelme az aránylag jó megélhetés dacára csupán egy csekély hányadát képezi a külföldi hasonló foglalkozásúak jövedelmének. A kivitel a fenti kormányintézkedések dacára éppen azért folyik, sőt fokozódik tovább, mert a romániai olcsó munkabérek az egész vonalon lehetővé teszik az exportot.

Eddig még rendben volna az ügy. Más rendszert követünk, mint az összes többi államok, de a különleges adottságok folytán ez a rendszer nem mond csődöt, azonban más bajok is vannak, nevezetesen az, hogy nálunk a külkereskedelem elősegítésének terén teljesen hiányzik az, amit rendszeres, logikus tevékenységnek hívunk. Csak néhány esetre akarunk hivatkozni.

Lengyelország velünk barátságban élő szomszédos állam. A lengyel-román kereskedelmi forgalom létérdekét képezi Basarabia-nak, a Moldovának és Bucovinának. Lengyelország az egyedüli ál-

lam, amely a mi gyümölcsünket és a mi szőlőnket átveheti, ami annál fontosabb, mert a mi gyümölcsünk szezoncikk, amelynek kivitelét nem lehet kitolni. Még tavaly elég nagymennyiségű gyümölcsöt szállítottunk Lengyelországnak. Közbejött azonban az, hogy a kereskedelmi minisztérium vezetésében változás történt, Manolescu-Strunga helyébe Costinescu jött, aki rosaznak találta minden elődje által fogantatott intézkedést és sietett felmondani az addig bevált lengyel-román fizetési megállapodást, további intézkedése az volt, hogy annak dacára, hogy a Banca Națională 3 millió zloty követelés gyűlt össze, már január óta nem adtak ki egyetlenegy Lengyelországra szóló behozatali engedélyt sem. Viszonzásképen Lengyelország gyümölcsüzletét nem Romániából szerzi be.

Az érdekelt országok szakmai képviselői nap-nap után végeznek közbenjárásokat ezen hatatlan helyzet megszüntetése tárgyában. A kereskedelmi minisztériumban kijelentették, hogy az ügy a külügyminisztériumhoz tartozik, a külügyminisztériumban ugyanazt tesszik. Az eredmény az, hogy hét-hónap óta Lengyelországgal való külkereskedelmi forgalmunk a zéróval egyenlő.

Most van a buza kivitel ideje. Olaszország szankciós állammak tekint bennünket és csak akkor vásárolna tőlünk, ha Magyarország készletei kifogytak, Belgium egyszerűen betiltotta a romániai buza behozatalát, Hollandiában sárolják a romániai exportőrök követeléseit, mert ezen országokkal szemben állítólag egyes megállapodásokat nem tartottunk be. Ha ennek dacára a buzaértékesítés teljes csődje nem következik be, az annak a körülménynek köszönhető, hogy a kanadai buza termés az idén roppant gyenge és a tengerentúli többi államok buzafeleslege is nagyon szerény keretek között mozog. Ha tehát a buza kivitel sikerülne, az a világpiac alakulásának, nem pedig a különböző kormányintézkedéseknek lesz köszönhető.

Rendkívül fontoságu volna a romániai gazdasági élet szempontjából, ha a kivitel rendezésével megbízott szervek ad hoc és rendszerint elkésett intézkedések helyett állandó irányelveken alapuló politikát folytatnának.

Elégedetlen a sütőipar a buzaértékesítési rendelet intézkedéseivel

Mit kért a sütőiparosság küldöttsége Negura földművelésügyi alminisztértől?

Védekezni kell a tulkapások ellen...

Ardeal és Banat nagyobb városainak vezető sütőiparosaiból álló küldöttség kereste fel a napokban Negura földművelésügyi alminisztért, hogy az új buzaértékesítési rendelet elleni kifogásaikat előterjesszék. A küldöttség adatszerűen kidolgozott emlékiratban azt fejté ki, hogy a buzaértékesítési rendelet szó szerinti alkalmazása a sütőipar tönkremenetelét vonná maga után, mert a rendeletnek számos intézkedése van, amely nem világos és különféle zaklatásokra nyújthat alkalmat. Fontosabb kívánságait a sütőiparosok a következő pontokban foglalták össze:

A kenyérsütésnél felhasználott lisztből 5 százalékos hiány, vagy többlet ne számítson kihágásnak. Ugyancsak engedjék meg az 5 százalékos hiányt a kenyérbélyeg alkalmazásánál is. A városok kívüli

pékeknek ne legyen szabad fel nem bélyegzett kenyeret hozni a városokba. Adjon ki a kormány meggyározó rendeletet annak a leszögezésére, hogy a lisztnyilvántartási könyveket csak törvényhatósági városokban kelle-e vezetni, vagy pedig mindenütt, valamint arról is, hogy a sütésre pékhez vitt ház kenyérre kelle-e bélyegyet ragasztani, vagy sem.

Az alárendelt közegek esetleges tulkapásai elleni védezőszerként a sütőiparosok azt kívánják, hogy az ellenőrzésre minél több sütőipari megbízottat nevezzenek ki, minél szélesebb hatáskörrel és hogy ezek a megbízottak írásban tethessék meg a maguk észrevételeit a hivatalos ellenőrző közegek által felvett jegyzőkönyvekben, azonos bizonyító erővel.

Az emlékiratot a buzaértékesítési központ legközelebbi ülésében fogja tanulmányozás alá venni.

hogy a társadalombiztosító tagjaiul beíratassék, tehát a gépnél alkalmazott többi munkás mentesül a kötelező biztosítás alól, mivel mezőgazdasági munkásoknak tekintendők.

A felelősségi bizottság benyújtó pénztár azon a címen kérte a határozat megváltoztatását, hogy a munkás, aki gép mellett végzi napi tevékenységét, nem tekintendő mezőgazdasági alkalmazottnak, tehát mint ipari munkás a törvény első szakasza értelmében kötelező biztosítás alá esik.

A központi felelősségi bizottság nem is minősítette mezőgazdasági munkásoknak azokat az alkalmazottakat, akik a gépszen és fűtőn kívül a cséplőgép mellett teljesítenek szolgálatot. Megállapította, hogy a törvény első szakasza szerint havi hateres leies jövedelemig ez a munkakategória is kötelező betegpénztári biztosítás alá tartozik, tehát a jogesetben szereplő cséplőgéptulajdonos köteles a kirótt illetékeket, amiket a fent megjelölt kategóriába tartozó munkásaira kiróttak a pénztárnak megfizetni.

Az alábbi döntések minden adóalanyra és minden adóhatóságra kötelezők.

Miniszteri rendeletek joghatályával ruházták fel a központi adóügyi bizottság múlt év áprilisától az idei ápriliséig hozott döntvényeit

A pénzügyminisztérium egyenesadó-osztálya összefoglalta a központi adóügyi bizottság 1935. április 1-től 1936. április 1-ig hozott döntvényeit. Ezek a döntések az adó törvény értelmében kötelezők az összes adókövető és adófelvezető hatóságokra. A Monitorul Oficial július 14-i számában közzétett és a kereskedelmet és ipart érintő döntések, illetőleg utasítások a következők:

A IPARI ÉPÜLETEK ADÓMENTES-SEGE

Az egyenesadótörvény 30. cikkének harmadik bekezdése szerint, az iparvállalatok jövedelmébe beszámítandó az ipar üzeméhez szükséges ingatlan jövedelme is, ezek az épületek házáddal vagy földadával nem róhatók meg, mert csak vállalati adó alá esnek. Ezt a házáddómentességet, tekintet nélkül arra, hogy az ingatlan régi vagy új, a törvény 30. cikke adta meg, függetlenül ugyanezen törvény 17. cikkében megjelölt adómentességtől.

A sürgős pénzügyi intézkedésekről szóló törvény 8. cikke a 17. cikk szerint adómentes ingatlanokat róta meg évi egyszázalékos statisztikai illetékekkel. Mivel az ipari célokat szolgáló új ingatlanok a 30. cikk szerint adómentesek, magától értetődik, hogy az egyszázalékos statisztikai illeték nem alkalmazható az ipari épületek bérértékére. Egyébként, ha az új ipari épületeket is egyszázalékos statisztikai illeték alá vonnák, azok kedvezőtlenebb helyzetbe kerülnek, mint más, új ingatlanok, tekintve, hogy az ipari épületek jövedelme után vállalati adó is fizetendő.

A HAZADÓMENTESSEG.

Ha valamely többemeletes ingatlan több tulajdonos birtokát képezi és egy vagy kétféle adómentes, adminisztratív úton a többi emeletre az adómentesség nem terjeszthető ki csak abban az esetben, ha az adómentességet a tulajdonos kéri.

TÖKEKAMATADÓ

Ha gépalkatrész vagy különböző nyersanyagok árát az iparvállalat később fizeti meg külföldi cégnek és a késedelmi kamatot a külföldi cég javára írja, ezek a kamatok nem mentesek a tökekamatadó alól.

Az egyenesadótörvény 23. cikkében megjelölt tökekamatadó alól mentesek mindazok, akik bankügylettel, leszámítási vagy kölcsönügylettel foglalkoznak, tekintet nélkül arra, hogy társaságok vagy fizikai személyek. Hasonlóképpen ilyen adómentességet élveznek kereskedők vagy iparosok (társaságok vagy fizikai személyek), azonban csak olyan kereskedelmi követeléseik után, amelyek valamely eladásból vagy kereskedelmi ügyletből származnak és ezek után kereskedelmi adót fizetnek. Az első kategóriába tartozó követeléseket garanciajelfizalógok törölhetők az inkasszált kamatok után járó kereskedelmi adó fizetésének előzetes bizonyítása nélkül. A második kategóriába tartozó jelzálogkövetelések csak akkor törölhetők, ha ezek a követelések megfelelnek a törvény 23. cikkének 4. pontjában a) alatt foglalt feltételeknek és ha a multra vonatkozólag inkasszált kamatok után a kereskedelmi adót kifizették, a folyó évre pedig a kamatokat felvették a kereskedelmi könyvekbe és így azok adó alá fognak esni.

Az olyan berendezést fizetett ár, amely bizonyos gyártási rendszer kihasználására szolgál és az itt előállított termék továbbra is ugyanakkor a cégnek birtokában marad, amely a berendezést eszközölte, szabadalmi átruházásból származó jövedelemnek tekintendő és így ez a jövedelem, illetőleg a vételár tökekamatadó alá esik.

A szövetkezeti törvény értelmében a szövetkezeteknél elhelyezett olyan betétek, amelyeknek összege nem haladja meg az 50.000 leit, mentesek a tökekamatadó alól és így ezekre a betétekre nem alkalmazható az adótörvény 24. cikkének a) bekezdése.

A tökekamatadó nemcsak a külföldön fizetendő egyszerű redencára alkalmazandó, hanem a 38 százalékos valutaprémiára is, amely hozzáadandó ehhez a redencához.

IDEGENNYELVÜ KÖNYVEK VÉDELÉSE

Az a pótdó, amelyet idegennyelvű könyveket vezető adóalanyok kötelesek fizetni, csak a törvény 30. cikkében megjelölt jövedelmi adó összege után állapítandó meg és nem alkalmazható a törvény 42. cikkében megjelölt komplementáris adó összegére is.

A MINIMALIS ADÓ.

Az adiciónál, komplementáris és supracotaadó kiszámításának alapjául szolgáló minimális jövedelemként a minimális adó tízszerese veendő.

A PATENTA FIXA.

Ha bírói ítélet az 1929., 1930. és 1931. évi jövedelmek középátlárnyosát 150.000 lei alá csökkenti,

Az adómentes épületek rendkívüli adója

Az adómentes épületekre április 1-től kezdődőleg kevetett adó rendkívüli jellegű, amelyet nem az egyenesadótörvény, hanem költségvetési törvény ír elő meghatározott időtartamra. Ennélfogva az ilyen épületek után adiciónális vagy supracotaadó nem hajtható be. Mivel ennek az adónak behajtásáról, illetőleg kivételéről nem az adótörvény intézkedik, nem alkalmazható az adótörvénynek ama intézkedése sem, amely szerint a vállalati adó alá eső jövedelemből levonandó a házáddó alá eső ingatlan-jövedelme. Ennélfogva a vállalati adó alá eső jövedelemből az ilyen adó alá eső ház jövedelme nem vonható le.

HAZÉPÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGOK AMORTIZÁCIÓJA.

A házépítő részvénytársaságok vagy paloták kihasználására alakult részvénytársaságok nem részesülnek az egyenesadótörvény 31. cikkének 6. és 7. bekezdésében előírt amortizációban.

KÉTES KÖVETELÉSEK.

Az 1936—1937. évre a kétes követelések speciális tartalékának adómentes dotálási kvótája bármilyen vállalat számára 10 százalék.

A hitel helyreállításáról szóló 1935. április 20-i törvény 15. cikke speciális intézkedést tartalmaz, amely azonban csak a kétes követelések tartálékára alkalmazható. Ennélfogva az adótörvény 31. cikkének 6. és 7. bekezdése szerint létesített amortizációs tartalékok nem adhatók hozzá a

A komplementáris adó

Az egyenesadótörvény 42. cikke b) pontja 4. bekezdésének értelmében a komplementáris adó a 30. cikkben megjelölt adóval együtt ugyanazon összegre állapítandó meg. Ennélfogva a komplementáris adó alá eső egyéni kereskedelmi cég komplementáris adója nem az év végén, hanem a jövedelmi adó kivételkor állapítandó meg.

KÜLFÖLDI KÖLCSÖNÖK ADÓMENTES-SEGE.

A külföldön külföldi valutában kötött kölcsönök 10 százalékgig terjedő kamata, beleértve a jutalékot is, ha mentesek a jövedelmi adó alól, úgy mentesítendő a supracotaadó alól is.

KÜLFÖLDI VÁLLALATOK INGATLANAINAK MEGADÓZTATÁSA.

Az 1935. évi törvény értelmében (amely az egyenesadótörvény több intézkedését módosítja), a részvénytársaságok ingatlanai, ha azok házáddó alá esnek, nem esnek supracotaadó alá, mert ezeknek az ingatlanoknak a jövedelmét a többi jövedelemhez csatolja a vállalat és osztalék formájában juttatja a részvényeseknek és az osztalék supracotaadó alá esik. Ez az intézkedés nem alkalmazandó a külföldi székhelyű részvénytársaságokra, mert ha ezek a supracotaadó alól mentesülnek valamely ingatlanjövdelem után, úgy kétszeres előnyhöz jutnának. Egyrészt az osztalékot nem az országban adják és így azok nem esnek tökekamat- és

ugy az adó az 1932—1933., 1933—1934. és 1934—1935. évekre újra osztályozható, még akkor is, ha ezekre az évekre az adókövetés formálisan jogerős.

Az egyenesadótörvény 30. cikkének 6. bekezdése szerint, kisiparosnak tekintendő az, aki megfelel az 1932. december 31-i forgalmi adótörvény 12. cikkében felsorolt feltételeknek, vagyis valamely ipar-testület tagja, legfeljebb 5 kőért és legfeljebb hat munkást foglalkoztat. Ennélfogva, ha valamely feltételre a kisiparos nem felel meg, úgy patenta fixával nem adózható meg, hanem 180.000 leinél nagyobb jövedelem után adózandó meg. Ennélfogva az év folyamán valamely gyártási ágazat beosztása nem képezheti alapját a régi adóalap csökkentésének és így nem szolgáltathat okot a patenta fixa szerinti adózásra.

A LECSÖKKENTETT KÖVETELÉS MEGADÓZTATÁSA.

Az adós súlyos helyzetéből származó, nem bizonyított követelés-csökkentés nem tekinthető adózási szempontból egyébnek, mint a hitelező önkéntes lemondásának valamely követelésről. Ennélfogva az az önkéntes csökkentés az adós számára jövedelmi adó alá eső nyereséget képez az eredeti követelés csökkentésének arányában.

FELÉRTÉKELES UTJÁN TÖRTÉNT ALAPTÖKEEMELES.

Az aktívák felértékelése utján történt alaptőkeemelés a részvényeseknek adott ingyen részvények utján, tőkét és nem nyereséget képez. Hasonlóképpen a mérleg passzív oldalán szereplő olyan tartalékok, amelyek a mérleg aktív oldalán levő vagyon felértékeléséből származnak, nem képeznek olyan nyereséget, amely a vállalatnál, vállalati adó, a részvényeknél pedig tőkekamatadó alá esnek. Ennélfogva az aktívák felértékeléséből származó tartalék, amelyet a részvényesek között szétosztanak, nem képez nyereséget és így nem esik sem vállalati, sem tőkekamatadó alá. Az adóbehajtó közegeknek azonban meg kell állapítaniuk, hogy mikor történt a felértékelés, hogyan állott elő és hogy az ügylet önmagába véve reális-e.

Tekintet nélkül arra az időpontra, amidőn az aktíva felértékelése történt, ha az a felértékelés megfelel az arányértéknek és azt új részvény kibocsátása kíséri, a felértékelést a komplementáris adó kivétele alkalmazásával az adóközegeknek figyelembe kell venniük. Minden esetben azonban az adóközegeknek előzetesen meg kell győződnie arról, hogy a felértékelés megfelel a tényleges helyzetnek oly értelemben, hogy az nem haladja meg semmivel sem az investíciók tényleges értékét.

A KONVERZIÓS TÖRVÉNY ALKALMAZÁSA.

A konverziós törvény hatálya következtében nyílt követelések nem váltak privilegizált követelésekké, ennélfogva az egyenesadótörvény 67. cikke szerint eszközözendő jövedelmi adólevonásnál nem vehetők tekintetbe ezek a nyílt követelések.

A konverziós törvény, amely a jogviszonyt módosította a hitelező és adós között, nem érintette az egyenesadótörvény 67. cikkét azokkal a bizonyítékokkal kapcsolatban, amelyeket a kamatadóok kötelesek produkálni a jövedelmi adó csökkentése céljából. Ennélfogva a konverziós törvény értelmében fizetett kamatok a jövedelmi adólevonás szempontjából csak a tökekamatadó kifizetésének feltétele alatt vehetők tekintetbe.

A konverziós törvény 52. cikkének alkalmazásánál a törvényhozó szándéka értelmében nem esnek csökkentés alá az államnak az adóval szemben fennálló adó-, illeték- és névbüntetés-követelések.

Ma sem lehet elintézni a tizenkét arad-i építési kérvényt

A minisztérium ma sem hagyta jóvá a vonatkozó szabályrendeletet.

Még esztendővel ezelőtt történt, hogy az arad-i városi tanács szabályrendeletet szavazott meg a volt Óvár-tér közelében felépítendő villa telep létesítéséről. Nehány villa épült is ezen a helyen, a telkek ára felszokott, az építkezés azonban váratlanul megszakadt.

Ennek oka az volt, hogy a város vezetősége által a belügyminisztériumba jóváhagyás végett beküldött szabályrendeletre nem érkezett meg a válasz.

A város vezetősége ismételtén felírt a belügyminisztériumba és kérte, hogy az új arad-i villanegyed létesítésével kapcsolatban küldje le válaszáat. Ez végre az elmúlt napokban meg is érkezett. A válaszban a belügyminisztérium utasítja a város vezetőségét, hogy a villanegyeddel kapcsolatban a 7692-16 számú 1934 áprilisában kelt miniszteri rendelkezéshez tartsa magát és vegye figyelembe az új közigazgatási törvény 150. paragrafusát. A mérnöki hivatal az említett rendeletet áttanulmányozta és megállapította, hogy az a város tulajdonát képező ingatlanok eladási feltételére vonatkozik, tehát semmi kapcsolatban sincs a villanegyed kérdésével. A közigazgatási törvény említett paragrafusa pedig a város tulajdonát képező telkek parcellázásáról intézkedik, tehát ugyancsak nem hozható kapcsolatba a város vezetőségéhez érkezett kérvényekkel. A válasz viszont a szabályrendeletéről, amelynek jóváhagyását megsúrgatták, nem intézkedik.

A helyzet tehát most, a minisztérium válaszána megérkezése után, ugyancsak az, hogy a mérnöki hivatalban fekvő tizenkét kérvényt nem lehet elintézni.

ZENIALIS DIAGNÓZIS.

Dr. John Wyne a nagynevű dr. Hall kedvence volt és Hall a vizitjeire is magával vitte őt.

Egyik délelőtt egy gazdag asszonyhoz állítottak be és Hall, ahogy belépett a szobába, anélkül, hogy megvizsgálta volna páciensét, így szólt:

—Nincs semmi különösebb baj, de kevesebb szilvát kell ennie.

Mikor az uccán voltak, Wyne csodálkozva kérdezte:

— Tanár ur, honnan tudta ön az első meglátásra, hogy a beteg sok szilvát evett?

— Kollégám, — nevetett dr. Hall — egy orvos legyen nagyon jó megfigyelő. Ahogy beléptünk, láttam, hogy az ágy alatt egy halom szilvamag van.

A következő beteg szintén nő volt. Most Wyne szólalt meg a belépés pillanatában:

— Asszonyom, nincs semmi baj, de kevesebb autót kell néznie.

— Kollégám, — mondta az uccán dr. Hall — honnan vette ezt a gyors diagnózist?

— Megfigyelés ez is, — nevetett dr. Wyne, — ahogy beléptünk, észre vettem, hogy az ágy alatt egy sofőr fekszik.

Pénzügyminiszteri körrendelet az áthozott adók könyvelése ügyében.

Az 1936-37. évre járó egyenesadótartozások összeállítása végett a pénzügyminisztérium a következő tartalmú körrendeletet küldte meg a pénzügyigazgatóságoknak:

A debitnek tartalmaznia kell az áthozott adót, valamint a speciális adókievő bizottságok által kivetett adót is úgy, ahogy ezek be lettek vezetve az adókönybe és ról-okba, beleértve a jelzőlogterhek miatti csökkentéseket és a kis jövedelmeket is.

Az egyes pénzügyigazgatóságok által megállapított adicónális adók, valamint a szakkamaráknak járó adicónális szintén feltüntetendők a debitben, úgy, amint az a 69615. számú 1936 június 3-án kelt körrendeletben le lett fektetve. A kihágások utáni bírságokkal való megterhelés stat-ok útján történik, amelyeket a kihágási jegyzőkönyv jóváhagyása után állítanak ki.

A körrendelet további részében a pénzügyigazgatóságok, illetve adóhivatalok belső adminisztrációs munkálataira nézve ad utasításokat.

TEILUNG.

„Wie habt ihr euch bei der Scheidung geeinigt?“
„Meine Frau bekommt das Kind, ich die Wohnung und das Geld der Advokati!“

Optimista megállapítások a cluj-i betegsegélyzőről

Az „Ellenzék” írja

Habár a betegsegélyző intézménye ellen napirinden vannak a panaszok, mégis el kell ismerni, hogy ez az intézmény pótolhatatlan, mert ha nem lenne meg, a társadalom dolgozó rétegei segély nélkül pusztulnának el. Sok a panasz, de ezek a panaszok nem mindig indokoltak s főképp nem lehet panaszkodni a betegsegélyző tisztviselő és orvosi karára, amely hősiesség önfeláldozással lehetetlen viszonyok között végzi emberbaráti munkáját.

Mindezt abból az alkalomból bocsátjuk előre, hogy a cluj-i betegsegélyző most tette közzé múlt évi működéséről szóló jelentését. A számok nem csálnak s ha a beszélő számokat meghallgatjuk, meg kell állapítanunk, hogy a betegsegélyző a múlt évben óriási munkát végzett.

Kezdetül azon, hogy a cluj-i betegsegélyzőnek a turdai fiókot is beleértve, 30.812 tagja volt.

El lehet képzelni, milyen óriási munkát ad a csekély létszámú tisztviselői karnak ezeknek a tagoknak nyilvántartása és az állandó nyilvántartással kapcsolatos aprólékos teendők elvégzése. 1920 óta, amióta Alexandru Tandrau igazgató vette át a „kincses” városban ennek az emberbaráti intézménynek a vezetését, a tagok létszáma 70 százalékkal emelkedett.

Az elmúlt pénzügyi évben a betegsegélyző tagdíjakból 42.549.670 leit vett be, kiadott viszont 42.163.230 leit, úgy hogy a fennmaradt összeg 957.527 leit tesz ki. Ebből az összegből betegsegély címén 4.319.262 leit, szülési segély címén 681.734 leit, temetkezési segély címén 512.000 leit, kórházi ápolás címén 3.110.772 leit, fűrdődíj címén 70.000 leit fizetett ki 8.959 biztosított tag között.

Hatalmas tevékenységet fejtett ki a betegsegélyző intézet hivatása magaslátán álló orvosi kara. A múlt évben Cluj-on nem kevesebb, mint 169.742, Turdán 61.234 beteget vizsgáltak meg. Cluj-on 129.498, Turdán 49.346 orvosi vényt adtak ki, a kiszolgáltatók gyógyszerek értéke pedig 3 millió 864.542 lei volt.

Az orvosok tevékenysége és az orvosi vizsgálatok száma az előző évekhez viszonyítva rendkívül nagy volt és majdnem kétszerese volt az előző há-

rom év összforgalmának. A betegségeken, ápolási díjakon és gyógyszereken kívül balesetbiztosítás, rokkantsági díj, gyorssegély és az elhaltak hozzátartozóinak összesen 3.583.571 leit fizettek ki.

A múlt év folyamán a betegsegélyző bevételei 3.684.314 lejrel múltak felül az előző évi bevételeket. Nagy munkát adott a betegsegélyző egész tisztviselői, az ügyvezetésnek az új betegsegélyző törvény alapján való átszervezése. Ezt a nehéz munkát Alexandru Tandrau igazgató és dr. Valentin Suciu helyettes igazgató hozzáértő vezetésével a tisztviselői kar úgy hajtotta végre, hogy a legkevesebb zökkenő sem történt az átmeneti idő alatt és úgy az ügyvezetés, mint a betegek orvosi ellátása kifogástalan volt.

A betegsegélyző igazgatóságának eredményes munkáját bizonyítja az, hogy jövő tavaszkor már új székházba költözik az intézmény. Az épület, amely 21 millió leibe kerül, már tető alatt áll és csak a belső berendezése hiányzik. Nagy harcot kellett folytatnia Tandrau igazgatónak, amíg a központot meggyőzte arról, hogy a jelenlegi épületben való továbbműködés már nemcsak a betegek és orvosok, hanem a tisztviselői kar egészségét is fenyegeti.

Ma is vannak panaszok a betegsegélyző ellen, de ezek a panaszok nem az orvosokat vagy a tisztviselőket érintik, hanem azokat a lehetetlen állapotokat kifogásolják, amelyek az intézet jelenlegi helyiségének szűk voltából s túlszűfoltóságából származnak. Nem lehet teljes a beszámoló, ha nem ismernék el dr. Sgrambea helyettes orvos-igazgatónak érdemeit. Sgrambea dr. több mint egy évtizede végzi nagy körültekintést, emberbaráti érzéssel és emberismerettel követelő munkáját olyan eredménnyel, hogy a munkásbiztosító összes tagjainak rokonszenyét érdemelte ki. Hasonlóképpen teljes ismerés illeti meg a behajtási osztály főnökét, Ghuiát, aki ellenére annak, hogy a betegsegélyző bevételeit fokozza, olyan tapintatossággal végzi ezt a nagy körültekintést igénylő munkáját, hogy a nehéz gazdasági viszonyok ellenére sem történt nagyobb surlódás, ami ilyen esetben rendszerint elő szokott fordulni a betegsegélyző díjakkal hálálékos felek és a betegsegélyző között.

Attól félnek a timisoarai sütők, hogy a besugók hajszaja üzemük beszüntetésére fogja őket kényszeríteni

A timisoara-i sütőiparosok szakcsoportja megbeszélést tartott, amelynek napirendjén az új kenyérbélyegrendelet szerepelt. Az ülésen felolvasták a megyei prefektúra átiratát, amely közölte a sütőiparosokkal, hogy az új speciálregiszterek, amelyeknek vezetése kötelező, már kaphatók a kereskedelemben. Ezután Sechei Alexandru, a szakcsoport elnöke beszámolt arról, hogy

a sütőmesterek közbenjárása a kormánynál eredménytelen maradt.

A minisztériumban ugyan meghallgatták a sütők előterjesztéseit.

de a legesekelebb ígéretet sem kapták a sérelmek orvosására.

A hatóságok arra az álláspontra helyezkedtek, hogy

a kenyérbélyeg alkalmazására vonatkozó intézkedéseket és utasításokat szigorúan be kell tartani.

A sütőiparosok legalább annyit kértek, hogy legyenek bizonyos elnézéssel és ne büntessék meg őket, ha a segédek az egyik kenyérré elfelejtették a kenyérbélyeg ráragasztását, vagy ha az a kenyérről leszakadt. De még a legkisebb könnyítést sem engedték meg.

Az ülésen különben számos sütőmester kijelentette, hogy inkább visszaadják az iparjogot, sem hogy büntetésnek tegyék ki magukat. Még az üzletüket is le lehet zárni, ha többször előfordul, hogy a kenyérről hiányzik a bélyeg, vagy ismételtén más kihágást állapítanak meg. Különösen a besugóktól

félnek a pékek, mert a rendelet a feljelentőnek a kivetett bírságból bizonyos százalék részesedést juttat.

A jelenlegi helyzetre való tekintettel Sechei Alexandru és Hollinger Péter sütőmesterek vezetésével a pékmesterek nagyobb küldöttséget menesztenek a megyei prefektushoz és a város főpolgármesteréhez, akik előtt kifejtik majd, hogy az új rendelet existenciájukat veszélyezteti és ezért sokan azzal a tervvel foglalkoznak, hogy beszüntetik iparukat. Aggodalommal tölti el a pékmestereket a speciális regiszter vezetése is, mert az huszonnégy rovattal különleges könyvelési ismereteket követel.

Iparos Otthont létesít

a diciosanmartini iparosságra.

Lapunk más részében közöljük a diciosanmartini iparosság nagy sérelmét, mely az ipartestület, illetőleg annak vagyona elvételeivel érte. A kisváros iparossága ezáltal valóságban második otthonától lett megfosztva, hiszen ott élte le társadalmi életét s ennek most vége.

Ismerve azonban az ottani iparos vezetők a legelső sorban is Szabó András, a volt ipartestületi elnök agilitását, remélhető, hogy az iparosság nem fog sokáig hajlék nélkül maradni, hanem közös összefogással, mint tette a múltban is, újra felépítik a maguk kis fészket. Mint értesültünk, erre vonatkozólag máris komoly mozgalom indult meg.

Reinhart Gyulának
"Nemes volt dolgozni" . . .
A „Kereskedők Lapja” írja:
Nemcsak Arad, hanem az egész ország iparos-
adalmi mély tisztelettel hajtja meg a szeretet és
elismerés zászlaját ősz vezére, Reinhart Gyula,
akinek 70 éves fordulója alkalmából.

Ha a közért való önzetlen és rendületlen, egy
életen át tartó munkának lehet eredménye,
Reinhart Gyula büszkén és öntudatosan tekint
vissza erre az elmúlt hetven esztendőre és egy
és céltudatosan elvégzett munka jóleső érzésé-
vel mondhatja, — hogy érdemes volt dolgozni.

Az ő nevéhez fűződik Ardeal és a Banat kézmű-
vességének szindikátusi mozgalma, egyesületi és tár-
salmi életének irányítása, mely ma is az általa mu-
tatott uton halad előre. Főszervezője az iparosok
szövetségének, „Az Iparos”-nak, alapítója az egész
magyarországi arad-i Iparosok Hitelszövetkezeté-
nek, melynek fejlesztése és naggyá tétele is főleg
munkájához kapcsolódik.

Ősz érzéssel és örömmel állapítjuk meg, hogy az
ő vezér magas kora ellenére is, fiatalos hévvel és
hírességgel folytatja ma is a megkezdett munkát, úgy,
mint ahogy azt valamikor régen elkezdte.

Arad iparostársadalma nagyszabású ünnepség
keretében adott és fog még adni az ősz elnök iránt
tiszteletének és szeretetének kifejezést és a
kereskedők összessége és a magunk nevében mi is
köszönni kívánunk az őt körülvevő iparostársadalom
nével. Isten éltesse sokáig.

★
A KERTI VACSORA.

Napok óta ezen az anyagi történeten nevet
ut.

Az ipardaró kerti vacsorát adott barátai tisz-
teletére. A meghívó így hangzott:

Méltóságos X. Y. ur és neje önméltósága
szívesen látják ekkor és ekkor egy barátság-
os kerti vacsorára.

A méltóságos ur és neje önméltósága meg-
bízásából.

Zddor, titkár.
Egyik barát a szíves meghívásra a következő
szóval küldte el:

Nagyságos X. Y. ur és neje önméltósága
szívesen látják, nem vehetnek részt a kerti va-
cсорán, mivel azon a napon nincsenek Buda-
pesten.

A nagyságos ur és neje önméltósága meg-
bízásából.

★
Mária, szakácsnő.

★
A nyolcvanmillió lej a szövetkezeteknek.

A földművelésügyi minisztérium jelentése alap-
ján minisztertanácsi napló készült, amely az emli-
ti minisztériumot felhatalmazza arra, hogy a pénz-
ügyi minisztériummal együttesen megállapodást léte-
sítsen a szövetkezeti központi pénztárral. Az egyes-
mény értelmében az állam köteles magát arra, hogy
1934 január 1-től visszamenőleg évi 80 millió kvó-
tát fizet a pénztárnak a Banca Nationala útján. Ezt
a hitelt a pénztár a szövetkezetek szervezéséről szóló
törvény 223. szakasza értelmében a szövetkezeti hi-
vellet rendezésére s ennek élénkítésére tartozik for-
títani.

Hajmosó
és hajszárító
készülékek
és más
fodrászati
cikkek
olesón, szakszervezőn
Köszeghy Sándor Fia
Arad,
Bul. Reg. Ferdinand 63 - 65.
volt Dengi-ház.

Negyedmilliárd leit költött Cluj tavaly és idén építkezésre

Az utcákon óvatosan, a falak mentén surranunk
tovább, egyik szemünk az eget figyeli, pontosabban
azt a várható féltéglát, amely valamelyik épülő ház
tetejéről zuhanhat a fejünkre, míg tekintetünk má-
sik fele a felsebzett uttestet vizsgálja, ahol a polgár-
ság lábtörési igényeit az automata telefon kábelhá-
lósztatának lefektetése, az új víznyelő csövek, gáz és
villanyvezetékek számára ásott árkok, vagy az új
aszfaltozást szolgálja.

Mert Cluj épül . . . A „kincses” város meg-
iramodott a fejlődés útján . . .

Mit mond Cluj város főmérnök
kimutatása?

Szakértő közgazdászok szerint Cluj fejlődése az
építkezési kedv járványszerű terjedésével indult
meg az elmúlt év elején. Még szakértőbb vélekedések
azonban a pénzügyi és hitelélet bizonytalanságában
látják a hallatlan építkezési láz okát.

Az új házakba fektetett összegek komoly hatás-
sal voltak a Cluj-i munkanélküliségre, általában a
kereskedelmi életre, tehát az építkezéseknek szociális
szempontokból is óriási jelentőségük van.

De magyarázatoként álljanak itt a Cluj városi
főmérnök által készített hivatalos kimutatások.

Az elmúlt esztendőben a város területén 258 új
ház építését fejezték be, összesen 755 lakoszával.
Miután — a tapasztalat szerint — legjobban a kis-
lakások üzleteltesíthetők, az építkezések ennek jegyében
történtek. Kétszázhuszonegy egy szoba konyhá-
s, 127 két szoba konyhá-
s, 65 három szoba konyhá-
s és 23 több szoba konyhá-
s komfortos lakás készült el 1985
évben. A beépített lakterületek 82.210 négyzetmétert
tesznek ki. Általános gyakorlat szerint egy négyzet-
méter „ház” építése 8000 leit igényel, ezen az alapon
tehát Cluj város elmúlt évi magánépítkezései 96
millió 630 ezer eldugott leit dobtak bele a város ke-
reskedelmi életébe. Hogy ez a hatalmas összeg szin-
te nyom nélkül tűnt el a szegénység torkában, ennek
okát most ne kutassuk . . .

Emeletek szerint az új házak így oszlottak meg:
egyemeletes 37, kéteemeletes 8, háromemeletes 6,
négyemeletes egy és végül a földszintes házak száma
137.

Most még nagyobb az tram

A ház ebben az évben sem csökkent. A városi
mérnöki hivatalhoz e napig 272 új ház építésére vo-
natkozó kérés futott be, melyből kilencvenkilenc épü-
let már átadott a forgalomnak.

A lakterület 18.435 négyzetméter és a befek-
tetett pénzösszeg pontosan 55 millió 376 ezer lei.

Az építkezés alatt álló 173 épület 21 ezer négy-
zetméteres lakfelülettel áll majd a közönség rendel-
kezésére és felépítése hozzávetőleg 63 millió leit fog
fölemészteni. Ezek szerint 1936 évben a város keres-
kedelmi vérkeringésébe 118 millió 376 ezer lei kap-
csolódik bele.

Nagyon valószínű azonban, hogy az ősz folyamán
ez a máris tekintélyes szám még emelkedni fog, em-
beri számítás szerint tehát valószínűleg dushatnánk
a pénzben, sajnos tudjuk, hogy a viszonyok mindig
gondoskodnak arról, hogy napjaink anyagi bajoktól
mentesek ne legyenek.

Mégsem csökkennek a bérek

A Háztulajdonosok Szövetsége, mely nagy figye-
lemmel kíséri a lakberek várható alakulását, eddig
még nem tapasztalta, hogy az új házak a bérleti
összegeket csökkentették volna. Annak ellenére ta-
hát, hogy ez év júliusában 357 házzal több a lakás-
 kínálat, a lakberekben esés nem észlelhető.

Oka ennek, hogy a nagyközönség kissé maradi
szemmel nézi az új és legtöbbször központi fűtés-
sel is ellátott lakásokat. De még ennél is nagyobb in-
dok az a tény, hogy a modern lakások modern bu-
torok számára terveztettek és bennük a régi beren-
dezési formák nem érvényesülnek. Így az új házak
tulajdonosai elég súlyos helyzetben vannak, mert
mialatt egyrészt a pénzügyi kormányzat az adómen-
tezési kedvezményt már régen megvonta tőlük, más
részt lakásaikat az egymásközi versengés és az előbb
érintett butorkérdés miatt csak nehezen adhatják ki.

A pénz örök játéka ez, amely gurul ugyan, de
rendesen egy-két irányba és olyan apró csermelyek-
re már nem tagozódik, hogy a nagyközönségnek is
haszna legyen belőle. Mégis, Cluj nagyiramu fejlő-
dése mintha egy szebb jövő képét festené elénk.
Olyan eljövendő éveket, melyekben az általános élet-
színter talán emberibb magaslatoakra emelkedik.
Addig pedig . . .

. . . az utcákban óvatosan, a falak mentén surra-
nunk tovább. Jobbra-balra harsány feliratok ígérnek
összkomfortot, beépített ruhatárat és a központi fű-
tés minden európai kényelmét. . . A kirakatokból
pompás rekamiék, áramvonalas párnaszékek csábíta-
nak. Mi pedig az otthoni rozoga szekrényre, szurágra,
asztalra gondolunk és a modern lakás még hosszú
ideig csak álmunk marad.

Nem kötelező a két leies fix repülőbélyeg a számlákra

A szaksajtó országsszerte sérelmezte azt a téves
törvényt magyarázatot, amelynek alapján egyes pénz-
ügyi közegek, az előirt 2 ezrelékes okmány és egy ez-
relékes repülő számlabélyeg mellett még 2 leies fix
repülőbélyeg felragasztását is követelték a számlá-
kon. Megirtuk mi is, hogy a felsőbb hatóságok több
izben és igen erélyesen eltiltották ettől a követelés-
től a helyi hatóságokat. Ennek ellenére egyes helye-
ken, a tulbuzgó közegek még mindig zaklatják az ér-
dekelteket ezzel a jogtalan követeléssel. Az oradeai
Kereskedelmi Csarnok kénytelen volt az Ardeal-i és
Banati Kereskedelmi Testületek Szövetségét felkérni
arra, hogy a legsürgősebben interveniáljon a legille-
tekebb hatóságnál a Légügyi Államtitkárságnál. Ez
meg is történt. A Légügyi Államtitkárság soron ki-
vül válaszolt a szövetség felterjesztésére és ezzel vég-
leg eldöntötte a kérdést:

A Légügyi Államtitkárság válasza szóról-szóra
így hangzik:

No. 5386. Bucureşti, 7 Iulie 1936.

Subsecretariatul de stat al aerului. Casa Fondu-
lui Naţional al Aviaţiei. Str. N. Bălcescu No. 34.
Et. II.

Onor. Asociaţia Generală a Negustorilor din
Ardeal şi Banat.

La adresa Dvs. înreg. la această Casă sub No.
5386—936 vi se face cunoscut că, conform dispoziţi-
ilor acestei Case, la factură urmează se satisface nu-
mai taxa proporţională de 1% fără timbru fix.

Primăria asigurarea deosebită noastre considera-

ţiuni. Director ss. Indescifrabil. Seful serv. conton-
ciós ss. R. Prassa L. S.

A fenti szöveg magyar fordítása a következő:

Az Önk. 5386/936 szám alatt beiktatott előter-
jesztésre tudomásukra hozzuk, hogy a hivatal ren-
delkezése szerint, a számlákra csupán egy ezrelékes
proporcionális taxát kell alkalmazni, fix bélyeg nél-
kül.

Fogadják megkülönböztetett tiszteletünk kife-
jezését. (Aláírás és hitelesítés.)

Olvasóink figyelmét felhívjuk arra, hogyha még
ezentúl is megkísérelnék tőlük a fix bélyeg követelé-
sét, hivatkozzanak a Légügyi Államtitkárság fent
idézett 5386/936 számú leiratára.

LELKIISMERETES HIVATALNOK.

Egy arad-i pénzintézet egyik szorgalmaságáról hí-
res főtisztviselője beszélt:

— Két hetű szabadságot kaptam és a Retye-
sztra mentem utálni. Egyszer kirándulás közben,
amikor éppen egy magaslatot másztam, hirtelen
megcsuszam és ha véletlenül meg nem kapaszkodom
egy kiálló fatörsebe, a szakadékból zuhantam volna.
Két napig lógtam ott élet és halál között.

— És hogy érezte magát ebben a helyzetben?

— kérdezte hallgatói közül valaki.

— Első nap türethetőn — hangzott a válasz, —
de második nap eszembe jutott, hogy lejárt a —
szabadságom . . .

Irta: LÉBOVITS GYULA dr.

A fentiek természetesen csak az új tanoncgenerációra vonatkoznak. A ma dolgozó önálló mestereknek és segédeknek a törvényei kapcsolatos jogi helyzetéről és teendőiről közelebbről számolunk be.

— Mert már két éve nem voltam beteg . . .

Minek még kipellengérezni is?

A kincstári közegek tulbuzgósága ellen régóta panaszkodnak a kereskedők, de ezek a panaszok eddig csak arról szóltak, hogy irreális jövedelmek után adóztattak meg valakit, kíméletlen volt a behajtás, vagy nem vették figyelembe az adózók védekezéseit. Most azután a repülésiügyi alap, alighanem a nemzeti munka védelméről szóló törvény alkalmazására kinevezett bizottság példáját követve, bevezette azt az újítást, hogy

nemcsak megbírságolja a tulnyomórészen tájékozatlanságból kihágásba esett cégeket, hanem ki is pellengérezli őket.

Ez a módszer érthetően nagy visszatetszést keltett kereskedői körökben, annál is inkább, mert a bírságok mind az új repülőbélyeg-rendelkezésekkel kapcsolatban keletkeztek, amelyeket az érdekelteknek alig volt idejük a gyakorlatba végrehajtani, sőt alaposabban áttanulmányozni sem.

A román lapokban két kimutatás jelent meg a júniusban kiírt bírságokról, megyék szerinti csoportosításban. A megbírságoltak között három arad-i cég is van. A kimutatásokban többnyire csupa vezetőcég szerepel, ami egymagában is azt bizonyítja, hogy szó sem lehet család szándékáról. Különben is a bírságösszegek maguk is olyan kicsinyek, hogy az elmulasztott illeték jelentéktelen volta is a megbírságolt cégek teljes jóhiszeműségét bizonyítja. Miért kell tehát kipellengérezni őket?

★

A „BECSULETES” EMBEREK.

Még a régi betyárvilágban történt.

Valahol az Alföldön egy veszedelmes bandán álltók rajta a zsandárok és vasraverve terelték be őket a legközelebbi fogházba.

Pár nap múlva egy nagyállású állami tisztviselő szemlét tartott a fogházban. A rabok felsorakozva várták. Mingyárt az elsőből, egy villogó szemű, rozsképű legénytől azt kérdezte:

— Miért vagy itt? Mi a bűnöd?

— Semmi, nagyságos ur.

— Hát te? — fordult a második szivényhoz. — Mit követtél el?

— Semmit, nagyságos ur.

— És így tovább. Az ötödik, a tizedik, mind az ártatlanságát hangoztatta.

— Hát az ötödik? — kérdezte végül a nagyur a fogházigazgatótól, egy szerényen álldogáló emberre mutatva.

— Az is fogoly — hangzott a válasz.

A nagyur hozzálép.

— Mi volt a bűnöd? — kérdezte.

— Két tyukot loptam, kezit csókolom.

— Hogy mersz akkor itt lenni ezek közt a becsületes emberek közt? Azonnal takarodj! És még aznap kidobták a fogházból.

★

A felemelt kamarai adót csak az idei költségvetési évre lehet kivetni.

A szakkamaráknak járó, s legutóbb 0.50 százalékról 1 százalékra emelt pótdadó beszédével kapcsolatban a pénzügyminisztérium körrendeletet küldött a pénzügyigazgatóságoknak, amelynek értelmében az adiconális adó kizárólag csak a már véglegesen megállapított 1936—37. évre eső kivetések után kalkulálható.

Az elmúlt évekre történt kivetések után az adiconális adó és ennek elosztási módja az akkor érvényben volt szabályok szerint eszközölendő s a kamarai szövegségekre, illetve a legfelsőbb gazdasági tanácsnak ebből semmi sem juthat.

Ami az adiconális adónak a kamarák, kamarai szövegségek és a legfőbb gazdasági tanács között való szétosztását illeti, ez csak a kincstárnak járó hányad úgy a folyó adó, mint a hátralékok után kalkulálható s készpénzben fizetendő még az esetben is, ha a tartozás egy része egyébként bonokkal vagy másféle címletekkel nyert kiegyenlítést.

★

ESTÉLYEN.

Egy festő, aki ifjúkorában gulyás volt, egy nagy estélyre hivatalos. Az asztalnál ülő szomszédja, egy gazdag, de rosszul nevelt és elég korlátolt ember, jó hangosan megkérde, hogy az összes hörülülök hallgatják:

— Ön, ugyebár, azelőtt gulyás volt? Hasznára volt az önnek, mint képzőművésznek?

— A legnagyobb mértékben — felelte a festő,

— hiszen innen van, hogy minden markát már az első látásra megismerem.

Nagyipari vállalkozás Krisztus előtt 3000-ben

Hogyan működtek az ókori világ nagyipari és nagykereskedelmi vállalkozásai.

Közgazdasági körökben általában az a vélekedés, hogy az őselejt népek előtt a „nagyüzem” fogalma ismeretlen volt. A „nagyipar” és a „nagykereskedelem” csak a római világbirodalom idején alakult ki, — érteve ez alatt az olyan gazdasági célú vállalkozásokat, amelyekben az üzem tulajdonosa mellett az alkalmazottak egész sora dolgozik. Ezt a feltevést az utóbbi idők kutatásai alaposan megcáfolták, bebizonyítva, hogy nagykereskedelmi vállalkozásokat már a biblíából ismeretes Chaldaea is létesített.

Ebben az országban nemcsak a magánosok, hanem az uralkodók is elsőrendű kereskedőknek bizonyultak. Manisztuszó király (kb. 2572—2558. K. e.) obeliszken örökítette meg közgazdasági érdemeit. Gudea papifejedelem (kb. 2500 K. e.) az akkor ismeretes egész világgal kereskedelmi viszonylatban állott. A kereskedelmet állami egységessé tette s a vámrendszert is bevezette, amely kiadós jövedelmi forrásává vált az „udvar”-nak, valamint — az uralkodó kezébe — a népek is.

A Krisztus előtti 15—16-ik évszázadból rengeteg babilon és asszír kereskedelmi levelezés emlékei maradtak fenn, amelyek azt igazolják, hogy a babiloni és asszír uralkodók az egyiptomi fáraókkal igen élénk kereskedelmi tevékenységet fejlettek ki. Ebben az időben rengeteg aranyat szállítottak ki Egyiptomból. Egymaga Burna Buriás király IV. Amenophistól 1200 font aranyat kapott. Emellett az áruk forgalma is állandóan emelkedő irányzatot mutatott.

A kereskedelmi tevékenységben élénk részt vettek az uralkodó családok tagjai is. Ügyleteiket — melyeknek kereskedelmi korrektségéhez gyakran igen sok szó fért — afféle „udvarmester”-szerű megbízott bonyolította le, aki maga is alaposan megtollasodott. Neriglissár király (550—556 K. e.) fia és trónjának örököse 120 font ezüstöt zálogosított el és az üzletben a legkiadósabban a közvetítés munkáját végzett udvarmester keresett.

A templomokhoz tartozó javadalmak és hasznvételek királyi adományozásai is kitűnő üzleteknek bizonyultak. A fennmaradt írásos emlékek szerint — mintegy 3000 évvel Krisztus előtt — Lagas város templomának hitbizományaihoz olyan széles kiterjedésű kereskedelmi üzletlehetőségek fűződtek, amelyek messze felülmúlták a javadalom mezőgazdasági értékét. A gazdaságot éppúgy, mint a kereskedelmi

és ipari tevékenységet tisztviselők egész serege irányította. Keresett mindenki, csak a nép nem, amely rabszolga módjára hordozta a nehéz igát.

Dr. Meissner Bruno berlini egyetemi tanár egyik pompás tanulmányában gondos feldolgozást közöl a Nabugodonozortól Dáriusig terjedő korszak (kb. 600—480. K. e.) közgazdasági közállapotairól. Ebben megemlíti a következőket: Az uruki templom javait két „vállalkozó” kapta meg. A földbirtok terjedelme kb. 32 ezer hold, közel Larsához. Tartozott hozzá 400 paraszt, 400 szarvasmarha, 100 tehén és a gazdasági felszerelések. A „hasznbérlet” tartoztak évenként 2 millió liter gabonát és 730 ezer liter datolyát bérösszegekben megfizetni. A király ezenkívül az „udvartartás” számára még külön teljesítményeket is kikövetelt. A „szerencsés” vállalkozókat arra kényszerítette, hogy a birtokátvételeért az első évben mintegy negyedmillió liter gabonát és megszámlálhatatlan mennyiségű egyéb mellékszolgáltatást szállítson be. Ha hinni lehet az egykori feljegyzéseknek, — a hasznvételek ügylet még ilyen nehéz feltételek mellett sem bizonyult veszteségesnek. Számításait mindkét fél megtalálta. A félholtat korbácsolt rabzolgák szörnyű szenvedéseit pedig csak ott fent — a fellegeken túl — vették érdemük szerint való nyilvántartásba.

Babilónia különösen Nabugodonozor uralkodása idején vált az üzérkedők „igéretföld”-jévé. Nagy bankházak keletkeztek, amelyek üzleti tevékenységüket az egész — akkor ismert — világra kiterjesztették. A birodalom elfoglalása után a hódító perzsaak váltak a politikai és gazdasági élet uraivá. Az ő kezeikbe jutottak az összes nagybirtokok is. A perzsa uralom tisztviselői egyik napról a másikra elhatározó fontosságú közgazdasági tényezőkké hatalmasodtak és legkevésbé sem fékeztek bírásvágyukat. A nagy hitbizományokat a benszültöttekkel műveltették meg, keveset törődve azok anyagi, erkölcsi és kulturális érdekeivel.

Öt ezer év távlatából fennmaradt írásos emlékek igazolják a fentiek szerint, hogy már az emberemlékezet legutolsó határain is ismeretes volt a „nagyüzem” fogalma. A mai értelemben felfogott nagyüzem természetesen más célkitűzéssel, — amde sok vonatkozással: a hatalmaskodó tőke és a valódi termelési érték alá becsült emberi munka kemény harca mely talán sohasem ér véget.

Állami adóvégrehajtók inkasszállják a városi adókat

A pénzügyigazgatóságok már számos felhívást, körrendeletet, utasítást, stb. kaptak a megyei és községi jövedelmek behajtására nézve. Megállapítást nyert azonban, hogy ezek inkasszállása csak igen vonatkozóan történik, amiáltal az állam is súlyos károkat szenved.

A pénzügyminisztérium ezért megállapodást létesített a belügyminisztériummal a ennek értelmében elhatározták, hogy a jövedelmek behajtásánál az állami adóhivatalok is közre fognak működni. Így az 1935—36. évi hátralékokból, valamint a folyó évi

tartozásokból az adóhivatalok olyösszegű követeléseket vesznek át behajtás végett, amelyek fedezik az állammal szemben fennálló megyei és községi tartozásokat.

A községek és megyék ezek után csak azon összegeket hajthatják be, amelyek tényleg saját céljait szolgálják. Hogy a jövőben minden hátralék felgyülemése megakadályozható legyen, a községi és megyei köztartozások behajtása tekintetében a behajtási törvényben foglalt összes előírásokat szigorúan alkalmazni fogják.

Ősszel tárgyalják le Arad-on a bonyolultabb adófelebezéseket

Július 25-én kerül sor az italméresi illetékek felebbezési tárgyalására.

Arad városában a pénzügyigazgatóságon most folynak az egyenes adók kivetése ellen benyújtott felebbezési tárgyalások, amelyeket július 24-én fejez be az Orezeanu Romulus törvényszéki főelnök elnöklése alatt működő felebbezési bizottság. Elég nagy számban érkeztek be felebbezések és éppen emiatt azokat az ügyeket, amelyek hosszabb bevizsgálásra szorulnak, vagy amelyeknél a bizonyítékokat kell bemutatni, ősszel tárgyalják le. — Itt említtük meg, hogy az italméresi illetékek kivetése ellen benyújtott felebbezéseket július 25-én tárgyalja a külön erre a célra alakított bizottság. A felebbezéseket egyetlen nap alatt tárgyalják le.

Hátralékos adók kifizetése.

A pénzügyminiszter újból felhívta a pénzügyigazgatóságokat, hogy hozzák az összes adózók tudomására az 1936 április 1-i törvénynek azt a rendelkezését, amely megkönnyíti az 1934. év és azt megelőző évekről hátralékos adók kifizetését olyképpen, hogy azokat B. kibocsátású konszolidációs kölcsönkötvényekkel lehet kiegyenlíteni. A törvény rendelkezései már életbe léptek és az adózóknak eltniük kell az előnyök kihasználásával addig, míg az erre adott törvényes határidő le nem jár.

★

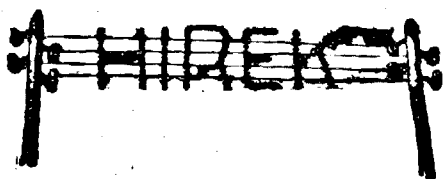
PRAKTIKUS MEGOLDÁS.

Könn két évi börtönnre ítélték. A börtöngazdát közli vele:

— Itt tetszése szerint választhat az elfoglaltak között. Készíthet papírszacskót, seprőt, kosarat is fonhat.

Könn elgondolkodik, majd megkérde:

— Kérem, igazgató ur, nem lehetne inkább utaznom ezekben a cikkekenél.



AZ IPAROS

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési ára egész évre intézményeknek és nagy cégeknek 1000 lei, félévre 500 lei. Iparosoknak egész évre 300 lei, félévre 150 lei, negyedévre 75 lei.

Hirdetések négyzetcentiméterre 4 lei. Éves köteteknél árengedmény.

Redacţia şi administraţia — Szerkesztőség és kiadói hivatal — Redaktion und Administration: Arad, Caminul Industrialor — Iparos Otthon.

Az arad-i munkakamara kétszáz tanoncot küld nyaralni Moneasa-ra.

Az arad-i munkakamara néhány héttel előttről összeírta azokat a tanoncokat, akiknek egészségi állapota szükségessé teszi a nyaraltatást. Mintegy kétszáz tanoncot küld a munkakamara saját költségén a moneasa-i üdülőtelepre, amelyet Vulpe Iosif munkakamara elnök jelenlétében most avattak fel ünnepélyes keretek között. Első napon ötvenkét tanonc utazott Moneasa-ra kétéhetes nyaralásra Costa dr. munkakamarai titkár és Macean Gheorghe előjárósági tag vezetésével. A közeli napokban indítják utnak a második csoportot, míg a jövő hónapban indul az utolsó két csoport. A munkakamara áldozatkészsége kétségkívül elismerést érdemel, amennyiben igyekszik a tanoncok egészségi állapotát feljavítani.



LOGIK.

„Ist es wahr, dass Ihr Mann die Gewohnheit hat, mit sich selbst zu sprechen, wenn er allein ist?” — „Das weiss ich nicht, ich bin ja nie dabei, wenn er allein ist.”

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Halálesetet Segélyző Csoportja.

Directiunea Grupelor de Ajutorare în caz de deces a Reuniunii Civile de Binefacere din Arad prin această comunitate cu asociații, că cotizațiunile de deces sunt scadente până la numărul curent:

Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Halálesetet Segélyző Csoportjai Igazgatósága ezúton közli, t. tagjaival, hogy a halálzási járulékok a következő sorszámokig esedékesek:

In Grupa I. csoportban változatlanul 834 számig esedékes a fizetés.

In Grupa II. csoportban Vád. lui Adalbert özv. Lészay Béláné 929, Vád. lui Francisc özv. Karsay Ferencné 930.

Aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja

Directiunea Grupelor de Ajutorare în caz de deces a Industriștilor din Arad face cunoscut membrilor că sunt în restanță cu cotizațiunile lor, să achite restanțele lor propriu, fiindcă în conformitatea §-ului 14 și 15 din statute calitatea lor de membri respira automatic, adică dacă membrul decedea înainte de timp, nu se poate acorda ajutorul. Cotizațiunile sunt scadente după următorii membri decedati:

Az aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja igazgatósága értesíti a csoport azon tagjait, akik halálzási járulékaikkal hátralékban vannak, azt saját érdekükben rendezzék, mert a csoport szabályzatának 14. és 15. §-a értelmében tagsági joguk automatice megszűnik, azaz, ha a tag közben elhal, a segély nem folyósítható.

A fizetés a következő elhunyt tagjaink után esedékes:

In Grupa „A” csoportban 920 Vád. lui Iosif Götting Józsefné, 921 Vád. lui Iosif Götting Józsefné, 922 Vád. lui Nicolae Markovics Miklósné, 923 Vád. lui Carol (özv.) Lovas Károlyné.

In Grupa B. csoportban 925. Vád. lui Nistor Mora özv. Nyisztorné.

= Milyen adóhátralékot lehet belföldi kölcsön felvételére. A pénzügyminisztérium az összes pénzügyigazgatóságokhoz rendeletet küldött, amelyben utasítást ad az adóhátralékokra belföldi kölcsön felvételére való kifizetésére. A rendelet szerint a hátralékos állami, adicionalis és utadókát a B. k. bocsájtású belföldi kölcsönkötvénnyel a következőképpen lehet rendezni: Nem kell minden egyes adófajta kiegyenlítésére külön kötvényt adni. Ha például egy adózónak 600 lei állami, 250 lei adicionalis és 150 lei utadót kellene fizetnie, kifizetheti azt egyetlen ezerleies névértékű B. kibocsájtású belföldi kölcsönkötvénnyel.



= Összeköttetést kereső külföldi cégek. Az Arad-i Kereskedelmi és Iparkamarához romániai összeköttetéseket kereső külföldi cégek megkeresései érkeztek. Érdeklődés mutatkozik külföldön élmiszer-, hal- és főzelékkonzervek, azbeszt-rostok, márvány, celluloid és celofan, román bluzok és himnuszok, napraforgóolaj, szék- és tügyfa-anyag iránt. A külföldi cégek címei megtekinthetők a kamaránál.



PRAKTISCH.

„Gehst du immer noch im Schlaf spazieren?” „Nein, ich nehme jetzt immer Fahrgeld mit ins Bett.”



Az egész világ védekezik a japán dömping ellen.

Londonból jelentik: A japán árudömping lassanként az egész világot védő és megtorló intézkedésekre kényszeríti. A japán kereskedelmi minisztérium kimutatása szerint 51 ország korlátozza a japán áruk bevitelét vámemelés, behozatali tilalom, engedélyrendszer, vagy teljes behozatali tilalom útján. Ennek következtében Japán gyapotszövetkivitele, mely 1935 első öt hónapjában 993,830.812 négyzetméter volt, 1936 első öt hónapjában 68,259.939 négyzetméterre esett le. A legtöbb behozatali korlátozás hatása csak a folyó év második felében kezd érezhetővé válni.

Takarékkönyv

Írta: MÓRICZ ZSIGMOND.

Manci néni fázosan tett-vett az udvaron. Télen kell készülni és a rózsákat fedette. Az öreg kertész, aki városi kertben dolgozik, már régen megígérte, hogy lefedi a rózsákat a kap érte egy véka krumplival. Manci néni ijedten nézte, hogy nem sok a munka és ezért egy egész véka krumplival kell adni! Milyen rablók az emberek. Egész boldogtalan volt, mert azt hitte, egy egész napig el fog tartani, de az öreg kertész oly szakavatottan dolgozott, hogy csak úgy égett a keze alatt a munka és hiába jött későn, kilenc órákor már látni lehet, hogy délután kész lesz.

Rettenetes az emberek mohósága, kapzsisága. Igaz, hogy egy közönséges napszámosmal egy nap alatt se lehetne megcsináltatni, de ha már valaki jobban tudja a mesterségét, akkor már azt ki kell használni szegény özvegyasszonyokkal szemben?

A kertész most nagyot köszönt. Olyan alázatosan valakinek, aki az ő háta mögött jött befele az udvarra, hogy ő is szinte ijedten fordult meg, ki lehet az?

Egyszerre azt se tudta, mihez kezdjen. A városi számvéő jött. Keviczky ur. Rögtön mosolygós lett, kedveskedő. Nagyr ez. Soha még nem volt nála, pedig a kis unokája a pozsonyi tanítóképzőben együtt jár Keviczky Józseffel és a legjobb barátjának. Ha idehaza vannak, akkor is mindennap együtt vannak vagy az ő Piroskája van ott, vagy a Jolánka van náluk. Nagyon édes, bájos gyermek és neki igen nagy és jóleső érzés, hogy a nagyuri család gyermeke olyan meleg barátságban van az ő kicsi lányával.

Isten hozta, számvéő ur, tessék besétálni. Keviczky roppant melegen fogott kezét vele és előre ment a néni kalauzálása mellett és a szoba nem volt elég meleg, hát nem tette le a nagyszerű perzsaprémes télikabátját, hanem úgy ült le az ebédlőasztal mellett a székre.

— Hogy van kedves Manci néni?

Manci néni megmelegedett a szíve. Keviczky ur mindig csak asszonyoságnak szólította őt, ha bement adófizetésre a hivatalba. Ez is kedves volt tőle, mert azt meg kell adni, hogy nagyon finom, kedves uriember, de azt álmában sem várta, hogy egyszer Manci nénihez szólítsa.

— Hogy van a drága kis Jolánka? Mit ír Pozsonyból?

A számvéő egy darabig nagyon kedvesen és fesztelően beszélt vele, de akkor elkomolyodott és azt mondta:

— Manci néni, kedves, valami igen nagy dologban jöttem magához.

— Tessék, számvéő ur kérem.

— Kedves Manci néni, nagy bajban vagyok... Kicsit, várt, habozott, látszott az arcán, hogy igen nagy vallomás előtt áll és nem mer beszélni.

— Mondja, kedveském, mondja.

— Manci néni, angyalom, nálam rovan-csolás van...

— Jézuskám... — ijedt meg Manci néni, pedig nem is sejtette, mit jelent ez.

— Háromszázhusz pengő hiányzik a kasszából és csak holnapután van elseje. Nem tudom helyre tenni. Ha pedig déli tizenkét óráig nem teszem be, akkor főbe kell lőnöm magamat.

Elhallgatott. Manci néni élesen nézte az arcát. A magas gyönyörű férfi halálsápadt volt. Az orrcimpái remegtek, mintha mingyárt előttené a könny a szemét.

— Istenkém, Istenkém, és mit fog csinálni számvéő ur?

A számvéő elővette a zsebéből a revolvert és megmutatta.

— Mást nem tehetek.

— No, de az Istenért, öt gyermek és olyan szép gyermekek és olyan jó gyerekek. Nem elég, hogy árvák, mióta a szegény drága felesége meghalt, volna lelke még itt is hagyni őket?

— Mit tegyek?... Senkihez sem fordulhatok... Nem is szabad, hogy valaki megsejtse... Senkinek a világon el nem árulnám... Manci néni az egyetlen, akihez bizalmam van.

— De mit tehetek én?

A számvéő hallgatott. Nehéz lélekzettel nézett maga elé.

— Manci néni segíthetne rajtam.

— En?... De hogy?...

— Ha a rovan-csolók, Budapestről jött ki két miniszteri biztos...

Es ezt úgy mondta, mintha maga a miniszter jött volna a könnyet morzsolta el a szemében.

— Ha a rovan-csolók déli tizenkét óráig meg nem kapják a teljes összeget... azt mondtam, hogy a lakásomon van... rettenetes...

— Rettenetes...

— Adjor nekem kölcsön holnapután reggel fél tízig háromszáz pengőt, Manci néni.

— De hisz nekem nincs...

Ezt már tetován mondta és remegett az egész teste.

— Vegyen ki a takarékból annyit.

— Jaj, Istenem, én nem tudok kivenni... Nekem csak egy takarékkönyvecském van, de hát és ahhoz nem nyúlhatok. Az az én életem...

— Ahogy gondolja, Manci néni, nekem már mindegy... Gondoltam az az egy lehetőség van... Ha Piroška itthon volna, bizonyára velem együtt könyörögne Manci nénihez...

— De nézze, számvéő ur, nem is adják ki ilyen hamar. Felmondás...

— Bizza rám... Bizza csak rám. A Takarékkönyv igazgatója a legjobb barátom. Leteszem nála a takarékkönyvet és arra kölcsönkérek háromszáz pengőt és holnapután visszahozom... Ez Manci nénihez semmihez se kerül és egy ötgyermekes család apát megment a haláltól.

— Nem tehetem... lássa be, számvéő ur... Az uriember hallgatott.

— Igaza van, kár volt nekem idejönni... De hát mit tegyek... Csak az fáj, hogy a gyermekeimen marad a szegény...

Es a nagy emberből kitért a zokogás.

Manci néni megsemmisülve nézett rá. Akkor felállt, odament a szobához, kivett egy kulcsot, azzal kinyitott egy szekrényt, annak egy rejtékből kivett egy másik kulcsot, avval bement a másik szobába és nemsokára hozott egy takarékkönyvet.

— Itt van, számvéő ur, nem tirom a lelkemen elviseelni, hogy én legyek az oka...

A számvéő lehajolt, megcsókolta a néni fejét és ráncos kezét a takarékkönyvet a zsebébe eresztette.

— De hát nekem akkor most ugy-e együtt kell menni számvéő urral.

— Ne tessék fáradni, Manci néni, ez diszkrét dolog... Holnapután itt vagyok...

Ezzel felállt, kezét fogott Manci nénihez és szemét törölgötte elment.

Manci néni kikísérte a kapuig és utána nézett. Ugy nézett utána, ahogy a kisváros görbe utcáján hamar eltűnt, mintha soha többet nem látná... Es nem is látta többet.